

На основу члана IV 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на сједници Представничког дома, одржаној 16. септембра 2002. године, и на сједници Дома народа, одржаној 30. септембра 2002. године, усвојила је

ЗАКОН

О УПРАВИ

ПОГЛАВЉЕ I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се организација управе институција Босне и Херцеговине у погледу положаја, улоге, структуре, овлаштења и обавеза органа управе и друга питања од значаја за организацију и рад тих органа у вршењу послова управе.

Члан 2.

Послове управе обављају министарства Босне и Херцеговине и друге институције Босне и Херцеговине одређене законом (у даљем тексту: органи управе).

Одређене послове управе могу обављати јавне корпорације, коморе, јавна предузећа (друштва), агенције и друга правна лица Босне и Херцеговине кад им је законом повјерено вршење јавних овлаштења (институције са јавним овлаштењима).

Органи управе обављају послове из своје надлежности самостално, у складу са законом и другим прописима.

Члан 3.

Органе управе оснива Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Парламентарна скупштина) на приједлог Савјета министара Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет министара) у складу са Уставом Босне и Херцеговине.

Члан 4.

Органи управе, у оквиру своје надлежности, обезбјеђују ефикасно и потпуно остваривање права, слобода грађана предвиђених у Уставу БиХ (у даљем тексту: Устав) као и у актима наведеним у Анексу I Устава.

Органи управе, у оквиру своје надлежности, сарађиваће са свим међународним механизмима за надгледање људских права установљеним за Босну и Херцеговину и надзорним органима установљеним било којим од међународних споразума наведеним у Анексу I Устава.

Члан 5.

У органима управе у равноправној употреби као службени језици су босански, хрватски и српски језик.

У поступцима пред органима управе странке се могу користити и другим језиком ако тај језик није један од службених језика и то о трошку органа управе пред којим се води поступак.

Службено писмо у органима управе је ћирилица и латиница.

Члан 6.

Рад органа управе доступан је јавности.

Јавност рада органа управе може се ограничити или искључити само у случајевима утврђеним законом.

Члан 7.

У органима управе обезбјеђује се одговарајућа национална заступљеност државних службеника и запослених у складу са националном структуром становништва, а према посљедњем попису становништва у Босни и Херцеговини.

Члан 8.

Босна и Херцеговина, у складу са законом, одговара за штету коју орган управе нанесе физичком или правном лицу незаконитим радом.

Босна и Херцеговина има право од државних службеника или запослених захтијевати накнаду износа који је исплатила због њиховог незаконитог рада на име накнаде штете, у року од шест мјесеци од дана када је надокнадила штету, ако је штета настала намјерно или крајњом непажњом државних службеника, односно запослених.

Члан 9.

Средства за рад органа управе обезбјеђују се у буџету институција БиХ и међународних обавеза Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Буџет).

Средства за обављање послова управе који се законом пренесу на институције са јавним овлаштењима обезбјеђују се у Буџету.

Приходи који се остваре у обављању јавних овлаштења чине средства Буџета, у складу са Законом о трезору институција Босне и Херцеговине.

ПОГЛАВЉЕ II - ПОСЛОВИ УПРАВЕ

Члан 10.

1. Заједничке одредбе

Органи управе у оквиру своје надлежности врше сљедеће послове:

- 1) извршавају законе и друге прописе
- 2) врше управни надзор над спровођењем закона и других прописа
- 3) доносе прописе за спровођење закона и других прописа
- 4) предлажу и дају препоруке из области законодавства
- 5) дају одговоре на питања органа законодавне и извршне власти која се односе на њихову надлежност
- 6) обављају друге управне и стручне послове одређене законом и другим прописима.

2. Извршавање закона и других прописа

Члан 11.

Органи управе извршавају законе и друге прописе њиховим непосредним примјенивањем, рјешавањем управних ствари у управном поступку, обављањем управног надзора и обављањем других управних послова из оквира своје надлежности.

3. Обављање управног надзора

Члан 12.

У обављању управног надзора органи управе надзиру спровођење закона и других прописа, као и законитост у раду и поступању органа управе и институција БиХ са јавним овлаштењима.

Управни надзор из става 1. овог члана обухвата:

- 1) надзор над законитошћу аката којима се рјешава у управним стварима
- 2) надзор над законитошћу рада институција са јавним овлаштењима
- 3) инспекцијски надзор.

Члан 13.

Органи управе у обављању управног надзора, када су зато овлаштени законом, надзиру законитост рада органа управе и институција БиХ са јавним овлаштењима, а посебно управних аката којима се рјешава у управним стварима, и у вези с тим предузимају мјере за које су овлаштени законом.

Члан 14.

У обављању инспекцијског надзора органи управе остварују непосредан увид у законитост рада, пословања и поступања јавних корпорација, комора, јавних предузећа (друштава), агенција и других правних лица БиХ у вези са спровођењем закона и других прописа, те предузимају управне и друге мјере за које су овлаштени законом.

Члан 15.

Вршење одређених послова инспекцијског надзора (експертизе, испитивања и сл.) може се законом, односно подзаконским актом повјерити специјализованом правном лицу, ако су за њихово обављање потребна посебна стручна знања (техничке и друге струке) или примјена научних или посебних метода, које се могу обезбиједити само посебном опремом (лабораторије и др.), а за које не постоје кадровске, техничке и друге могућности да се врше у органу управе.

4. Доношење прописа

Члан 16.

Руководиоци органа управе доносе прописе у циљу омогућавања извршавања закона и других прописа из надлежности органа управе којим руководе, када су за то законом или другим прописом овлаштени, као и друге прописе у складу са Уставом и законом или другим прописом.

5. Предлагање и давање препорука у погледу закона и других прописа

Члан 17.

Руководиоци органа управе предлажу и дају препоруке у вези са прописима из оквира надлежности органа управе којим руководе или према закључку Савјета министара.

Члан 18.

У вршењу својих функција органи управе су дужни прибављати мишљења одговарајућих стручних институција и других правних лица о нацртима прописа из члана 16. овог закона.

Органи управе су дужни да у образложењу нацрта прописа наведу разлоге због којих одређени приједлози и сугестије органа и правних лица из става 1. овог члана нису прихваћени.

6. Одговарање на питања органа законодавне и извршне власти

Члан 19.

Органи управе обавезни су припремати и давати одговоре на питања Парламентарне скупштине, Предсједништва и Савјета министара у вези са извршавањем закона и других прописа из своје надлежности као и о стању и проблемима у области за коју су ти органи основани.

7. Обављање других управних и стручних послова

Члан 20.

Органи управе прате стање у областима за које су основани, а нарочито извршавање закона и других прописа, предузимају мјере за које су овлаштени или дају препоруке надлежним органима у циљу извршавања закона и других прописа.

Органи управе прате стање у областима за које су образовани на основу података које сами прикупљају када су за то овлаштени законом, као и података које прикупљају, обрађују и достављају други органи и правна лица, на захтјев органа управе.

На основу података из става 2. овог члана органи управе израђују аналитичке, информативне и друге материјале, а приликом израде тих материјала органи управе сарађују међусобно, а по потреби и са стручним и научним институцијама.

Члан 21.

Ако се законима и другим прописима који се предлажу или приједлозима који су садржани у аналитичким, информативним или другим материјалима које

припремају органи управе, заштијевају материјални издаци, органи управе обавезни су да у обраложењу тих прописа, као и аналитичким, информативним и другим материјалима, искажу средства која су потребна за спровођење тих прописа и материјала и одреде изворе из којих треба обезбиједити та средства.

ПОГЛАВЉЕ III - ПОВЈЕРАВАЊЕ ЈАВНИХ ОВЛАШТЕЊА

Члан 22.

Јавним корпорацијама, коморама, јавним предузећима (друштвима), агенцијама и другим правним лицима (у даљем тексту: институције са јавним овлашћењима) може се законом повјерити вршење одређених управних и стручних послова из надлежности органа управе, да у оквиру своје јелатности одлучују о појединачним стварима о одређеним правима и обавезама грађана, јавних предузећа и других правних лица.

Институцијама са јавним овлашћењима не могу се повјеравати послови инспекцијског надзора осим стручних послова који су од значаја за вршење инспекцијског надзора (експертизе, техничка испитивања и сл.) ако за вршење тих послова органи управе немају техничке и друге услове.

Члан 23.

На институције са јавним овлашћењима сходно се примјењују начела овог закона која се односе на самосталност у раду органа управе, законитост њиховог рада, јавност рада органа управе, употребу службених и осталих језика и писма и друга начела утврђена у чл. 4., 7. и 8. овог закона.

Члан 24.

Ако институција са јавним овлашћењима не врши повјерене послове у складу са законом и другим прописом, орган управе који врши управни надзор обавезан је да писмено упозори овлаштени орган те институције и предложи му мјере за рјешавање тог питања, а према потреби, обавезан је да предузме и друге мјере у оквиру својих права и дужности како би се јавна овлашћења обављала у складу са законом и другим прописима.

Члан 25.

Управни надзор над радом институција са јавним овлашћењима у обављању послова управе који су пренесени на те институције врше органи управе из управне области за коју су ти органи основани, у складу са овим и другим законом.

Члан 26.

У вршењу управног надзора над радом институција са јавним овлаштењима, надлежни орган управе има право и дужност нарочито да:

- 1) проводи инспекцијски надзор и у оквиру своје надлежности обезбјеђује законито и благовремено обављање послова
- 2) рјешава по жалбама против донесених управних аката у вршењу повјерених јавних овлаштења, када је то утврђено законом
- 3) даје стручна упутства и објашњења за примјену закона и других прописа који се односе на вршење повјерених јавних овлаштења
- 4) предузима и друге мјере и врши друга права која по закону има другостепени орган управе у управном поступку.

Институција са јавним овлаштењима дужна је надлежном органу управе који врши управни надзор над њеним радом да најмање једанпут годишње поднесе извјештај о вршењу повјерених јавних овлаштења и да на тражење органа управе доставља одређене податке и документа која су од значаја за вршење надзора.

ПОГЛАВЉЕ IV - ОДНОС ОРГАНА УПРАВЕ ПРЕМА ПАРЛАМЕНТАРНОЈ СКУПШТИНИ, САВЈЕТУ МИНИСТАРА, МЕЂУСОБНИ ОДНОСИ ОРГАНА УПРАВЕ, ОДНОСИ ОРГАНА УПРАВЕ ПРЕМА ИЗВРШНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИМА УПРАВЕ ЕНТИТЕТА И БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ, ОДНОСИ ОРГАНА УПРАВЕ ПРЕМА ОМБУДСМЕНУ ЗА ЉУДСКА ПРАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

1. Однос органа управе према Парламентарној скупштини

Члан 27.

Органи управе одговорни су Парламентарној скупштини за законито, потпуно, ефикасно и професионално обављање послова из своје надлежности.

Органи управе имају овлаштења и обавезе да Парламентарној скупштини ради разматрања износе поједина значајнија питања из своје надлежности и да дају препоруке у вези са спровођењем и извршавањем закона и других прописа.

Органи управе обавезни су да на захтјев Парламентарне скупштине подносе извјештаје о свом раду, о стању у области за коју су образовани, о извршавању закона и других прописа, да одговарају на питања посланика - делегата Парламентарне скупштине и да у складу са програмом рада, односно на захтјев Парламентарне скупштине, припремају приједлоге закона и друге прописе, аналитичке, информативне и друге материјале.

Органи управе обавезни су на захтјев Парламентарне скупштине предузети одговарајуће организационе, кадровске и друге мјере којима се обезбјеђује ефикасно извршавање послова.

2. Однос органа управе према Савјету министара

Члан 28.

У циљу обезбјеђења извршавања закона и других прописа Парламентарне скупштине, Савјет министара може: према органима управе утврдити упутства и смјернице о начину извршавања закона и других прописа Парламентарне скупштине и прописа Савјета министара, наложити им да у одређеном року донесу прописе или предузму мјере за које су овлаштени, утврдити рокове за извршавање појединих задатака и наложити органима управе да испитају стање у областима из своје надлежности и поднесу Савјету министара извјештај са одговарајућим приједлозима.

Члан 29.

Ради остваривања одговорности органа управе према Савјету министара, Савјет министара може отворити расправу о раду и одговорности органа управе и утврдити начин испитивања стања у области из његове надлежности и покренути поступак за смјењивање руководиоца и замјеника руководиоца органа управе.

Члан 30.

Органи управе обавезни су да Савјету министара достављају извјештаје о свом раду и о стању у областима из њихове надлежности, као и информације, објашњења, податке, списе и другу документацију који су потребни за рад Савјета министара.

Органи управе могу од Савјета министара тражити упутства и смјернице о одређеним питањима извршавања закона и других прописа. Савјет министара је обавезан да одговори на тражење органа управе.

Органи управе могу Савјету министара предлагати разматрање одређених питања из своје надлежности и давати му приједлог за предузимање потребних мјера.

3. Међусобни односи органа управе

Члан 31.

Међусобни односи органа управе заснивају се на овлаштењима утврђеним Уставом и законом, као и на сарадњи, међусобном информисању и договарању.

У остваривању међусобне сарадње органи управе обавезни су једни другима достављати податке и информације потребне за обављање послова, размјењивати информације и искуства и оснивати заједничке стручне комисије и друга радна тијела, и остваривати друге облике међусобне сарадње.

4. Однос органа управе према извршним органима и органима управе ентитета и Брчко Дистрикта БиХ

Члан 32.

Односи органа управе према извршним органима и органима управе ентитета и Брчко Дистрикта БиХ заснивају се на овлаштењима утврђеним Уставом и законом, као и на сарадњи, међусобном информисању и договарању.

Члан 33.

Органи управе имају право од извршних органа, органа управе и других органа ентитета и Брчко Дистрикта БиХ да траже податке, извјештаје и осталу документацију неопходну за вршење својих надлежности утврђених Уставом и законом.

Органи управе су дужни извршним органима, органима управе и другим органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ да доставе неопходне податке потребне за функционисање тих органа.

5. Односи органа управе према омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине

Члан 34.

Однос органа управе према омбудсмену за људска права БиХ (у даљем тексту: омбудсмен) заснива се на обавезама органа управе, утврђеним Уставом и законом, као и на међусобној сарадњи, информисању и договарању.

Члан 35.

Органи управе обавезни су да омогуће омбудсмену на његов захтјев, несметано испитивање њихове јелатности, односно рада државних службеника у органу управе.

Органи управе обавезни су да омбудсмену обезбиједи сва службена документа, укључујући и тајна, као и управне списе и обезбиједи сарадњу сваког државног службеника посебно, у прибављању потребних информација, докумената и списа.

Органи управе обавезни су омбудсмену, на његов захтјев, обезбиједити и присуство при рјешавању управних ствари.

Члан 36.

Ако орган управе не поступи по захтјеву омбудсмена из члана 35. овог закона, омбудсмен може од Савјета министара да затражи да предузме потребне мјере према руководиоцу органа управе.

ПОГЛАВЉЕ V - ОДНОСИ ОРГАНА УПРАВЕ ПРЕМА ЈАВНИМ КОРПОРАЦИЈАМА, КОМОРАМА, ЈАВНИМ ПРЕДУЗЕЋИМА (ДРУШТВИМА), АГЕНЦИЈАМА И ДРУГИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА БиХ И СТРАНКАМА

1. Односи органа управе према јавним корпорацијама, коморама, јавним предузећима (друштвима), агенцијама и другим правним лицима БиХ

Члан 37.

Органи управе имају према јавним корпорацијама, коморама, јавним предузећима (друштвима), агенцијама и другим правним лицима, овлаштења и обавезе предвиђене законом.

Члан 38.

Органи управе сарађују са јавним корпорацијама, коморама, јавним предузећима (друштва), агенцијама и другим правним лицима у питањима која су од значаја за рад органа управе или су од интереса за рад тог правног лица.

Јавне корпорације, коморе, јавна предузећа (друштва), агенције и друга правна лица из члана 37. овог закона обавезна су да, на захтјев органа управе, достављају податке и информације из своје јелатности.

Поступак подношења захтјева, којим органи управе траже приступ одређеним информацијама од правних лица из члана 37. овог закона, као и утврђивање изузетака код објављивања тражене информације, врши се по одредбама Закона о слободи приступа информацијама у Босни и Херцеговини.

2. Однос органа управе према странкама

Члан 39.

Органи управе обавезни су да захтјеве странака рјешавају у прописаним роковима.

Органи управе обавезни су да разматрају и дају одговоре на представке и приједлоге које им подносе странке.

Члан 40.

Органи управе остварују непосредне контакте са странкама и обавезни су организовати обављање послова од значаја за остваривање права странака на начин и под условима којима се странкама омогућује да што једноставније, брже и ефикасније остварују права и извршавају обавезе код тих органа.

Члан 41.

Руководилац органа управе обавезан је да без одгађања размотри поднијете представке, приједлоге и притужбе странака на неправилан однос државних службеника у органу управе према њима када се обраћају тим органима у циљу остваривања права, односно извршавања својих обавеза.

Руководилац органа управе обавезан је да испита поднесене представке, приједлоге и притужбе ако их оцијени основаним, да предузме законом предвиђене мјере према државном службенику на чији се рад представка односи.

Руководилац органа управе обавезан је у року од осам дана од дана пријема представке, приједлога односно притужбе странци дати писмени одговор о предузетим мјерама у вези са њиховом представком, приједлогом, односно притужбом.

Члан 42.

Органи управе у рјешавању управних ствари не смију од странака захтијевати да прибављају увјерења и друге јавне исправе о чињеницама о којима органи управе или институције са јавним овлаштењима воде службене евиденције.

Увјерења и исправе из става 1. овог члана, орган управе, односно институција са јавним овлаштењима обавезно прибавља по службеној дужности.

Члан 43.

Кад се у управном поступку странка одазове позиву, а без њене кривице службена радња ради које је позвана није обављена, има право да захтијева накнаду насталих трошкова.

О захтјеву одлучује руководилац органа управе закључком у складу са прописима којим се уређује накнада трошкова свједоцима у управном поступку.

Против закључка из става 1. овог члана странка може покренути управни спор код Суда Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Суд).

Трошкови из става 1. овог члана исплаћују се на терет средстава за рад органа управе пред којим је вођен управни поступак.

Члан 44.

Одредбе чл. 39. до 43. овог закона сходно се примјењују и на рад институција са јавним овлашћењима када у обављању јавних овлашћења рјешавају о правима и обавезама грађана, јавних корпорација, комора, јавних предузећа (друштава), агенција и других правних лица.

ПОГЛАВЉЕ VI - НАЧЕЛА ОРГАНИЗАЦИЈЕ ОРГАНА УПРАВЕ

1. Начела организације органа управе

Члан 45.

Унутрашња организација органа управе заснива се на начелу рационалног и ефикасног рада органа управе и начелу обезбјеђења експертног рада органа управе, што укључује и кориштење експертне и техничке подршке постојећих институција.

У циљу реализације ових начела, унутрашњом организацијом органа управе обезбјеђује се:

рационална организација рада, ефикасно обављање послова и успјешно руковођење органом управе

груписање послова у складу са њиховом природом и начином њиховог обављања

потпуније обједињавање заједничких и општих послова ради њиховог рационалног обављања и кориштења услуга заједничких служби основаних за потребе свих или појединих органа управе

остваривање пуне сарадње органа управе са другим органима, а нарочито са оним органима и институцијама које су установљене за пружање експертне и техничке помоћи.

2. Оснивање органа управе

Члан 46.

Органи управе су министарства и управне организације.

Члан 47.

Органи управе оснивају се законом који доноси Парламентарна скупштина на приједлог Савјета министара.

Органи управе оснивају се на начин који обезбјеђује потпуно и рационално обављање послова управе, ефикасно остваривање права и извршавање обавеза грађана, јавних корпорација, комора, јавних предузећа (друштва), агенција и других правних лица.

Органи управе оснивају се у складу са обимом послова и начелима груписања послова према врсти, сродности и међусобној повезаности и са потребама ефикасног руковођења радом и обезбјеђења самосталности у раду.

Члан 48.

Министарство се оснива за обављање управних и стручних послова из надлежности БиХ у областима у којима органи управе у цјелини или у већем обиму непосредно обезбјеђују извршавање закона и других прописа и одговарају за њихово извршавање.

Управне организације се оснивају за обављање управних и стручних послова чија природа и начин извршавања захтијевају посебну организованост и самосталност у раду.

Члан 49.

За обављање стручних, техничких и других послова за потребе Предсједништва, Парламентарне скупштине, Савјета министара и органа управе могу се основати одређене стручне, техничке и друге службе, као заједничке или самосталне службе.

О оснивању служби из става 1. овог члана за потребе Предсједништва одлучује Предсједништво, за потребе Парламентарне скупштине одлучује Парламентарна скупштина а за потребе Савјета министара и органа управе одлучује Савјет министара.

Службе из става 1. овог члана одлуком оснивају органи из става 2. овог члана.

Члан 50.

Управне организације могу се оснивати као самосталне управне организације и као управне организације у саставу министарства.

Управне организације оснивају се у облику агенција, завода или дирекције.

Управна организација има својство правног лица.

Члан 51.

Агенција се оснива за обављање одређених стручних и других послова из оквира надлежности БиХ који претежно захтијевају примјену стручних и научних метода рада и с њима повезаних управних послова.

Завод се оснива за вршење одређених стручних и других послова који претежно захтијевају примјену стручних и научних метода рада и с њима повезаних

управних послова чија природа и начин извршавања захтијева посебно организовање и самосталност у раду.

Дирекција се оснива за вршење одређених стручних послова претежно привредног карактера и с њима повезаних управних послова чија природа и начин извршавања захтијевају посебно организовање и самосталност у раду.

Управне организације могу се оснивати у саставу министарства ако је то потребно због међусобне повезаности послова из надлежности министарства и управе и кад је, поред одређеног степена самосталности у вршењу послова из надлежности управе, потребно обезбиједити усмјеравање и надзор у обављању послова тих управних организација од стране министарства.

3. Унутрашња организација органа управе

Члан 52.

Унутрашња организација органа управе утврђује се правилником.

Правилник о унутрашњој организацији доноси руководилац органа управе уз сагласност Савјета министара.

Правилник о унутрашњој организацији органа управе мора бити усклађен са надлежностима органа управе као и са општим начелима о унутрашњој организацији органа управе, која прописује Савјет министара.

Члан 53.

Правилником о унутрашњој организацији органа управе утврђују се:

организационе јединице и њихова надлежност

начин руковођења

програмирање и извршавање послова

овлаштења и одговорности државних службеника у обављању послова

укупан број државних службеника и запослених за обављање послова

назив и распоред послова по организационим јединицама, са описом послова за сваког државног службеника и запосленог или групу државних службеника и запослених са потребним условима у погледу стручне спреме и других услова за рад на одређеним пословима

број приправника који се примају у радни однос и услови за њихов пријем.

Послови органа управе у Правилнику о унутрашњој организацији групишу се према њиховој врсти, сродности, обиму и степену сложености, одговорности и другим условима за њихово обављање.

4. Радни односи у органима управе

Члан 54.

Радни односи државних службеника и запослених у органима управе уређују се Законом о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине или другим посебним законом.

5. Руковођење органима управе

Члан 55.

Радам министарства руководи министар, а радом управне организације руководи директор.

Министар има два замјеника. Министар и замјеници министра именују се из реда три конститутивна народа.

Директор управне организације може имати једног или више замјеника ако је то утврђено актом о њеном оснивању.

Директор и његови замјеници не могу бити из истог конститутивног народа у БиХ.

Члан 56.

Директора самосталне управне организације именује Савјет министара на приједлог предједавајућег Савјета министара.

Директора управне организације у саставу министарства именује Савјет министара на приједлог министра и оба замјеника министра министарства у којем се налази та управна организација.

Члан 57.

У руковођењу појединим подручјима рада министру помажу руководећи државни службеници.

У министарству се могу постављати помоћници министра, главни инспектори и стручни савјетници.

У самосталној управној организацији могу се постављати помоћници директора, а у управној организацији у саставу министарства савјетници директора.

Руководећи државни службеници за свој рад одговарају министру, односно директору управне организације.

Члан 58.

Помоћник министра руководи основном организације (сектором) и одговоран је за кориштење финансијских, материјалних и људских потенцијала додијељених основној организационој јединици.

Помоћник директора самосталне управне организације руководи одређеним подручјем рада или одређеном организационом јединицом и врши друге послове из одређене области које му одреди директор.

Главни инспектор непосредно организује и руководи радом инспектора у одређеној области инспекцијског надзора.

Стручни савјетник министра и савјетник директора управне организације у саставу министарства врше послове из одређене области рада који подразумевају одговорност, висок степен стручности и независности у одређеним областима рада у оквиру организационих јединица.

Члан 59.

Начин постављања и разрјешења руководећих државних службеника из члана 57. овог закона уређује се одредбама Закона о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине, Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине и министарствима Босне и Херцеговине као и другим прописима донесеним на основу овог закона.

Члан 60.

Правилником о унутрашњој организацији министарства, односно управне организације утврђују се радна мјеста руководећих државних службеника, послови које они обављају и њихова овлаштења у вршењу државне службе.

Руководећи државни службеници остварују своја права, обавезе и одговорности из радног односа сходно прописима који се примјењују на државне службенике у органима управе, ако законом није другачије одређено.

ПОГЛАВЉЕ VII - ОВЛАШТЕЊА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ РУКОВОДИОЦА ОРГАНА УПРАВЕ

1. Руководилац органа управе, његов замјеник, руководећи службеници и службеници са посебним овлаштењима

Члан 61.

Органом управе руководи руководилац.

Руководилац органа управе представља орган управе, организује и обезбјеђује законито и ефикасно обављање послова, доноси прописе и издаје друге акте за које је овлаштен и предузима друге мјере из надлежности органа управе, те одлучује у складу са законом о правима, обавезама и одговорностима државних службеника и запослених у вршењу службе.

Руководиоца органа управе именује и разрјешава орган одређен Уставом и законом.

Руководилац органа управе обавезан је да на основу и у оквиру Устава, закона, других прописа и смјерница Савјета министара савјесно врши повјерену му функцију и лично је одговоран за њено вршење, као и за рад органа којим руководи.

Члан 62.

Руководилац органа управе има замјеника који га замјењује уколико он није у могућности да обавља своја овлаштења и обавезе.

Замјеника руководиоца органа управе именује и смјењује орган који именује руководиоца, ако Уставом и законом није другачије одређено.

О броју замјеника руководиоца органа управе одлучује се прописом о оснивању органа управе.

Члан 63.

Руководиоцу органа управе у руковођењу појединим подручјима рада помажу руководећи државни службеници.

Руководеће државне службенике поставља и смјењује Савјет министара на приједлог руководиоца органа управе ако законом није другачије одређено.

Члан 64.

Послове инспекцијског надзора и друге значајније управне и стручне послове обављају државни службеници са посебним овлаштењима и одговорностима (у даљем тексту: државни службеници са посебним овлаштењима), које поставља и разрјешава руководилац органа управе, ако законом није другачије одређено.

Државни службеници са посебним овлаштењима постављају се на радна мјеста према Правилнику о унутрашњој организацији органа управе.

Члан 65.

Руководилац органа управе, његов замјеник и руководећи државни службеници, не смију обављати дужности, активности или бити на положају који доводи до сукоба интереса са његовим службеним дужностима нити обављати додатну активност за коју се плаћа накнада, осим у случају када је то одобрио министар или руководилац институције.

Ближе одредбе у вези са неспојивошћу са дужностима државног службеника разрађене су у Закону о спречавању сукоба интереса у обављању јавних дужности.

2. Одговорност руководиоца органа управе и његовог замјеника

Члан 66.

Руководилац органа управе и његов замјеник одговорни су ако се у извршавању својих овлаштења и обавеза не придржавају закона, смјерница Парламентарне скупштине и Савјета министара.

У случају постојања одговорности из става 1. овог члана руководилац органа управе и његов замјеник смјењују се са функције, а смјењивање не искључује кривично гоњење ни одговорност за накнаду штете, ако Уставом или законом није другачије одређено.

Приједлог за смјењивање руководиоца органа управе и његовог замјеника подноси орган одређен Уставом и законом.

Члан 67.

У поступку смјењивања обезбиједиће се руководиоцу органа управе, односно његовом замјенику, да се изјасни о чињеницама због којих је покренут поступак смјењивања као и да даје обавјештења и потребне податке од значаја за утврђивање те одговорности.

Орган надлежан за смјењивање поводом приједлога за смјењивање доноси одлуку којом се утврђује постојање разлога за смјењивање или одлуку којом се одбија приједлог за смјењивање.

Поводом приједлога за смјењивање орган надлежан за смјењивање може, и када нема основа за доношење одлуке о смјењивању, указати на неправилности у раду руководиоца и његовог замјеника.

Орган надлежан за смјењивање може, док траје поступак смјењивања, удаљити од обављања овлаштења и обавеза руководиоца органа управе, односно његовог замјеника.

Против одлуке о приједлогу за смјењивање руководиоца органа управе и његовог замјеника, као и одлуке о удаљењу од обављања функције док се води поступак за смјењивање, не могу се користити правна средства.

Члан 68.

Руководилац органа управе, односно његов замјеник, ако сматра да није у могућности да успјешно обавља повјерена овлаштења и обавезе и не може преузети одговорност за њихово вршење, има право поднијети оставку.

Руководилац, односно његов замјеник остају на дужности до рока одређеног законом или рока који одреди орган надлежан за одлучивање о оставци.

Поднесена оставка не искључује вођење поступка смјењивања из разлога предвиђених у члану 66. овог закона.

ПОГЛАВЉЕ VIII - ДРЖАВНИ СЛУЖБЕНИЦИ И ЗАПОСЛЕНИ

Члан 69.

Послове управе у органима управе обављају државни службеници.

Помоћне и техничке послове за потребе органа управе обављају запослени.

Члан 70.

Пријем државних службеника у радни однос у орган управе, права, обавезе и одговорности, друга статусна питања, плате и друга материјална примања државних службеника, као и спречавање сукоба интереса у обављању дужности државних службеника, уређују се Законом о државној служби у институцијама власти у БиХ и другим посебним законом.

Пријем уопсленика у радни однос у орган управе, права, обавезе и одговорности и друга статусна питања, као и плате и друга материјална примања запосленика, уређују се посебним законом.

ПОГЛАВЉЕ IX - ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

1. Заједничке одредбе о инспекцијском надзору

Члан 71.

Послове инспекцијског надзора врше органи управе у складу са законом.

Послове инспекцијског надзора обављају инспектори.

Кад то потреба службе захтијева, руководилац органа управе може да овласти другог државног службеника органа управе који има одговарајућу стручну спремину да изврши одређене послове инспекцијског надзора, односно да инспектору помаже у обављању надзора, о чему се доноси рјешење.

Члан 72.

Инспектор има исказницу којом доказује своје службено својство, идентитет и овлаштења предвиђена законом.

Министар цивилних послова и комуникација прописује облик и садржај исказнице, а исказницу инспектору издаје руководилац органа управе у којем тај инспектор ради.

Члан 73.

Поступак инспекцијског надзора покреће и води инспектор по службеној дужности.

Свако лице има право поднијети захтјев инспектору да изврши одређени инспекцијски надзор и да преузме управне мјере за које је овлаштен законом.

По захтјеву из става 2. овог члана инспектор је обавезан извршити инспекцијски надзор, сачинити записник и предузети одговарајуће мјере и о томе писмено обавијестити подносиоца захтјева у року од осам дана од дана пријема захтјева.

Сваки орган чији рад подлијеже инспекцијском надзору дужан је да инспектору омогући обављање надзора и даје му потребна обавјештења и податке од значаја за обављање надзора.

Члан 74.

У обављању инспекцијског надзора инспектор има право и обавезу да непосредно прегледа пословне просторије и друге објекте, процес рада, производе и другу робу, исправе и друге документе, као и да обавља друге радње у складу са сврхом инспекцијског надзора (утврђивање идентитета лица, саслушавање, узимање узорака ради анализе и сл.).

Ако се инспектору у обављању инспекцијског надзора онемогућава вршење прегледа или пружи физички отпор или ако тај отпор основано очекује, инспектор може затражити помоћ надлежне полиције која је обавезна пружити потребну заштиту и омогућити инспектору да изврши инспекцијски надзор.

Члан 75.

У обављању инспекцијског надзора инспектор је обавезан поступати тако да се не угрози законом и другим прописом одређена службена тајна.

О сваком инспекцијском надзору инспектор је обавезан саставити записник и у њему навести чињенично стање утврђено инспекцијским надзором.

Записник се саставља по правилима управног поступка а доставља се одговорном лицу код кога је извршен инспекцијски надзор.

Члан 76.

Када у обављању инспекцијског надзора утврди да је повријеђен закон или други пропис чије извршење надзире, инспектор има овлаштења и обавезу да наложи слjedeће мјере:

- 1) наредити да се утврђени недостаци и неправилности отклоне у одређеном року
- 2) наредити предузимање одговарајућих управних радњи које је правно лице, орган управе и институција са јавним овлаштењима обавезан да предузме
- 3) забранити предузимање радњи које сматра да су у супротности са законом или другим прописом над чијим спровођењем врши надзор
- 4) изрећи и наплатити новчану казну на лицу мјеста, ако је за то законом овлаштен
- 5) предузети друге управне мјере и радње за које је законом и другим прописом овлаштен.

Члан 77.

Ако инспектор утврди да је повредом закона или другог прописа учињена повреда радне дужности, прекршај, привредни преступ или кривично јело, дужан је, без одгађања, да поднесе захтјев за утврђивање одговорности због повреде радне дужности или учињеног прекршаја, односно пријаву због учињеног привредног преступа или кривичног јела.

Члан 78.

О предузимању управних мјера из члана 76. став 1. тач. 1., 2. и 3. овог закона инспектор обавезно доноси рјешење. Основ за доношење рјешења представља чињенично стање наведено у записнику из става 2. члана 75. овог закона.

На рјешење из става 1. овог члана овлаштено лице има право да изјави жалбу надлежном органу у року од осам дана од дана пријема рјешења.

Рјешење по жалби мора се донијети најкасније у року од 15 дана од дана пријема жалбе.

Против рјешења донесеног по жалби из става 2. овог члана, може се покренути управни спор код Суда.

Члан 79.

О извршеном инспекцијском надзору и предузетим управним мјерама из члана 76. овог закона инспектор води евиденцију. Садржај и начин вођења евиденције прописује министар цивилних послова и комуникација.

Члан 80.

Инспектор може привремено да одузме документе и предмете који у прекршајном или судском поступку могу послужити као доказ, о чему је дужан да изда потврду.

Члан 81.

Инспектор је обавезан да прати спровођење управних мјера наложених рјешењем из члана 78. овог закона и у границама својих овлаштења да обезбиједи њихово спровођење.

Ако инспектор не може обезбиједити спровођење управних мјера на начин и у року како је рјешењем одређено, дужан је да о томе обавијести без одгађања руководиоца органа управе који је обавезан да предузме мјере ради обезбјеђења спровођења наложених мјера.

Члан 82.

Инспектор може предузимати и одговарајуће превентивне активности у циљу спречавања наступања штетних посљедица због недостатка и неправилности у спровођењу закона и других прописа чије извршење надзире као што су: упозорење физичким и правним лицима на обавезе из прописа, указивање на штетне посљедице, предлагање мјера за отклањање њихових узрока и слично.

Јавна корпорација, комора, јавно предузеће (друштво), агенција и друго правно лице БиХ и институције са јавним овлаштењима, односно органи управе код којих је извршен инспекцијски надзор, обавезни су да поступе по рјешењу инспектора из члана 78. овог закона.

2. Управна инспекција

Члан 83.

Послове управне инспекције над извршавањем овог закона, закона који се односе на државне службенике и запослене органа управе, управни поступак и посебне управне поступке, као и канцеларијско пословање у органима управе врши Министарство цивилних послова и комуникација.

Послове управне инспекције из става 1. овог члана непосредно врше управни инспектори.

За управног инспектора може се поставити дипломирани правник који има положен стручни испит за државне службенике органа управе и најмање три године радног искуства на најсложенијим управним пословима.

Члан 84.

Управни инспектор у вршењу инспекцијског надзора над извршавањем закона и других прописа врши надзор нарочито у погледу:

остваривања права и правних интереса и извршавања обавеза грађана, јавних корпорација, комора, јавних предузећа (друштава), агенција и других правних лица у управном поступку

примјене прописа који се односе на организацију и начин рада органа управе

радних односа у органима управе и испуњавања услова државних службеника који раде на пословима управног рјешавања у институцијама са јавним овлашћењима

рјешавања управних ствари у прописаним роковима

правилности примјене прописа у управном поступку

начина прикупљања доказа у управном поступку, а посебно доказа који се прибављају по службеној дужности

спровођења административног извршења

пружања правне помоћи грађанима, јавним корпорацијама, коморама, јавним предузећима (друштвима), агенцијама и другим правним лицима у управном поступку

вођења евиденције о управним предметима

примјене прописа о канцеларијском пословању.

Члан 85.

Ако управни инспектор утврди да утврђене неправилности и недостаци у раду проишлага из разлога нестручности државног службеника за обављање послова на који је распоређен, предложиће руководиоцу органа управе да тог државног службеника распореди на друге послове.

Члан 86.

У вршењу инспекцијског надзора управни инспектор саставља записник о извршеном инспекцијском надзору, који нарочито садржи утврђено чињенично стање и неправилности и недостатке у раду, те примјерак записника доставља руководиоцу органа управе или установе а по потреби и Савјету министара.

Члан 87.

Ако управни инспектор у вршењу инспекцијског надзора утврди да је повријеђен закон или други пропис дужан је донијети рјешење и њиме наложити мјере из члана 76. овог закона.

Против рјешења из става 1. члана 78. овог закона руководиоца органа управе и институције са јавним овлашћењима може у року од осам дана од дана пријема рјешења изјавити жалбу министру цивилних послова и комуникација.

Против рјешења министра цивилних послова и комуникација може се покренути управни спор код Суда.

Члан 88.

Ако управни инспектор утврди да се повредама закона и других прописа грађанима, јавним корпорацијама, коморама, јавним предузећима (друштвима), агенцијама и другим правним лицима онемогућава остваривање њихових права и правних интереса у прописаним роковима, или на други начин, обавезан је, да о томе, без одгађања писмено упозна Савјет министара, да укаже на последице које су из таквог стања наступиле или би могле наступити и да предложи предузимање одговарајућих мјера.

Члан 89.

Грађани, јавне корпорације, коморе, јавна предузећа (друштва), агенције и друга правна лица имају право да се, ради заштите својих права утврђених овим законом и другим прописима, обраћају усмено или писмено управном инспектору у свим случајевима кад им се на било који начин отежава да брзо и једноставно остварују своја права и правне интересе или извршавају своје обавезе код органа управе, агенције или институције са јавним овлашћењима, а нарочито:

1) ако им се у законом прописаном року не рјешавају захтјеви и жалбе у управном поступку

2) ако се од њих тражи да у управном поступку докажу чињенице увјерењима и другим јавним исправама које је по службеној дужности обавезан да прибавља државни службеник који води управни поступак

3) ако им се не извршавају управни акти донесени ради остваривања права и правних интереса у управном поступку

4) ако им се не пружа правна помоћ у остваривању права и правних интереса и у извршавању обавеза у управном поступку.

Управни инспектор обавезан је одмах поступити по захтјеву из става 1. овог члана на начин утврђен одредбама члана 73. став 3. овог закона.

ПОГЛАВЉЕ X - СРЕДСТВА ЗА РАД ОРГАНА УПРАВЕ

Члан 90.

Средства за рад органа управе исказују се у Буџету, који доноси Парламентарна скупштина, на приједлог Предсједништва, а на препоруку Савјета министара.

Средства за рад органа управе чине: средства за плате и накнаде, средства за материјал и услуге, капитални издаци и програми посебне намјене.

Приходи које органи управе остваре својом јелатношћу чине буџетска средства.

Средства за плате

Члан 91.

Органи управе стичу средства за плате државних службеника и запослених, у складу са Правилником о систематизацији послова и задатака као и зависно од броја и структуре запослених.

Плате државних службеника и запослених у органима управе уређују се посебним прописом донесеним на основу закона.

Средства за материјал и услуге

Члан 92.

Средства за материјал и услуге служе за:

набавку потрошног материјала, ситног инвентара и исплату трошкова гријања

исплату трошкова за електричну енергију и одржавање чистоће у радним просторијама

исплату трошкова за поштанско-телефонске услуге, закуп и редовно одржавање просторија

набавку стручних публикација, литературе и штампање службених материјала

исплату путних и других трошкова који представљају лична примања а који се по посебним прописима признају органима управе

исплату других трошкова потребних за вршење јелатности органа управе

исплату накнаде за покриће издатака за исхрану државних службеника и запослених у току рада, накнаде за превоз државних службеника и запослених на посао и са посла, накнаде за кориштење годишњег одмора и друго

исплату трошкова осигурања и других капиталних издатака.

Члан 93.

Средства за материјал и услуге који су заједнички за два или више органа управе (гријање, електрична енергија, одржавање радних просторија и сл.) дојељују се, по правилу, органу или служби у чијем је јелокругу вршење послова који чине заједничке трошкове, о чему одлучује Савјет министара на приједлог министра цивилних послова и комуникација.

Програми посебне намјене

Члан 94.

Програми посебне намјене служе за подмирење одређених посебних потреба у вези са радом органа управе.

Средства за Програме из посебне намјене могу се користити непосредно из Буџета или пренијети на посебан рачун органа управе.

Капитални издаци

Члан 95.

Капитални издаци за:

инвентар и друге покретне ствари

издаци намијењени за набавку опреме.

Члан 96.

Орган управе може средства за капиталне издатке користити заједно са другим органима управе и другим институцијама.

Савјет министара може утврдити да се поједина средства из става 1. овог члана обавезно заједнички користе за све органе управе или за два или више органа управе и одредити начин заједничког кориштења тих средстава.

Члан 97.

Министарство за трезор институција БиХ доноси прописе и опште акте о материјално-финансијском пословању органа управе.

ПОГЛАВЉЕ XI - ПРОПИСИ И ДРУГИ АКТИ ОРГАНА УПРАВЕ

Члан 98.

Органи управе доносе опште акте из своје надлежности у циљу омогућавања извршавања закона, те доносе појединачне акте.

Органи управе могу доносити акте из става 1. овог члана, само кад су за то изричито овлаштени законом.

Члан 99.

Општи акти у складу са овим законом су: упутства, инструкције и наредбе (у даљем тексту: општи акти).

Упутством са прописује начин рада у обављању одређених послова управе из надлежности органа управе.

Инструкцијом се утврђују ближа правила и упутства за рад на спровођењу и примјени одређених закона и других прописа.

Наредбом се наређује или забрањује поступање у одређеној ситуацији која има општи значај.

Општи акти из ст. 2., 3. и 4. овог члана објављују се у “Службеном гласнику БиХ”, “Службеним новинама Федерације БиХ” и “Службеном гласнику Републике Српске”.

ПОГЛАВЉЕ XII - НАДЗОР НАД СПРОВОЂЕЊЕМ ЗАКОНА

Члан 100.

Надзор над спровођењем овог закона врши Министарство цивилних послова и комуникација, путем управне инспекције.

О начину вршења надзора из става 1. овог члана примјењују се одредбе од чл. 83. до 89. овог закона.

ПОГЛАВЉЕ XIII - ПРИМЈЕЊИВАЊЕ ОДРЕДБИ ОВОГ ЗАКОНА НА ОДРЕЂЕНЕ ОРГАНЕ И СЛУЖБЕ У БиХ

Члан 101.

Одредбе овог закона о средствима за рад органа управе сходно се примјењују на Парламентарну скупштину, Предсједништво, Савјет министара и њихове службе и правосудне институције ако за поједине од тих органа, служби и институција законом није другачије одређено.

Одредбе овог закона о руководиоцима органа управе, њиховим замјеницима и руководећим државним службеницима сходно се примјењују на руководиоце, њихове замјенике и руководеће државне службенике у стручним службама органа управе и других органа, ако законом није другачије одређено.

ПОГЛАВЉЕ XIV - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 102.

Новчаном казном од 2.000 КМ до 8.000 КМ казниће се за прекршај јавна корпорација, комора, јавно предузеће (друштво), агенција и друго правно лице, као и институција са јавним овлаштењима:

ако на захтјев органа управе не достави извјештај, податке и информације из области своје јелатности (члан 26. став 2. и члан 38. став 2.)

ако захтјев странака не рјешавају у прописаним роковима (члан 39.)

ако не поступе по поднесеној представци, приједлогу или притужби странке и у прописаном року не дају писмени одговор (члан 41.)

ако по службеној дужности не прибављају увјерења и друге јавне исправе о чињеницама о којима се води службена евиденција или ако захтијевају да странке прибављају та увјерења и јавне исправе (члан 42.)

ако инспектору онемогућавају вршење инспекцијског надзора и не дају му потребне податке и обавјештења (члан 74. став 3.)

ако не поступе по превентивним мјерама инспектора или по рјешењу инспектора (чл. 76. и 78.)

ако се грађанима, јавним корпорацијама, коморама, јавним предузећима (друштвима), агенцијама и другим правним лицима онемогућава или отежава остваривање њихових права и правних интереса (члан 89. став 1.).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 200 КМ до 1.000 КМ и одговорно лице у органу управе, агенцији или институцији са јавним овлаштењима.

Новчаном казном од 200 КМ до 1.000 КМ казниће се управни инспектор ако не поступи по захтјеву из члана 89. став 2. овог закона.

Члан 103.

Новчаном казном од 1.000 КМ до 4.000 КМ казниће се за прекршај јавна корпорација, комора, јавно предузеће (друштво), агенција и друго правно лице, ако органу управе не достави у прописаном року тражене податке или акте у вези са поступањем у управном поступку, вршењу управног надзора или праћењем стања у одређеној области.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 200 КМ до 800 КМ и одговорно лице у јавној корпорацији, комори, јавном предузећу (друштву), агенцији, органу управе и другом правном лицу.

Члан 104.

Новчаном казном од 150 КМ до 500 КМ казниће се за прекршај одговорно лице у органу управе ако не поступи по одредбама чл. 11., 35., 39., 41., 42., 43., 70., 79., 81. и члану 89. овог закона.

Члан 105.

Одговорним лицем у органу управе у смислу чл. 102. до 104. овог закона сматра се руководилац органа управе, инспектор, као и државни службеник који је задужен да непосредно изврши одређени посао, а није извршио тај посао или је извршио радњу супротно датој обавези.

Члан 106.

Поступак за прекршаје по одредбама овог закона спроводи институција одређена законом.

Средства која органи из става 1. овог члана наплате изрицањем новчаних казни у прекршајном поступку, који спроведу на основу овог закона или другог закона, приходи су Буџета.

ПОГЛАВЉЕ XV - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 107.

Савјет министара прописаће начела за утврђивање унутрашње организације органа управе, као и канцеларијско пословање у органима управе у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Руководиоци органа управе који су у складу са одредбама члана 61. овог закона овлаштени за доношење прописа за спровођење појединих одредби овог закона донијеће те прописе у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 108.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да се примјењује Закон о државној управи у Републици Босни и Херцеговини (“ Службени лист РБиХ“ , број 26/93, пречишћен текст).

Члан 109.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “ Службеном гласнику БиХ“ , а објавиће се и у “ Службеним новинама Федерације БиХ“ и у “ Службеном гласнику Републике Српске“ .

ПС БиХ број 87/02 30. септембра 2002. године Сарајево

Предсједавајући Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ Мариофил
Љубић, с.р.

Предсједавајући Дома народа Парламентарне скупштине БиХ др.Никола Шпирић,
с. р.